

OBČASNÍK

Obecné noviny obce Malé Zálužie

December 2005

Končí sa ďalší rok znova sa Vám prihovárime prostredníctvom obecných novín. Všetko ide veľmi rýchlo, vzdialenosti sa skracujú, vďaka internetu, mobilom, satelitom je veľká dostupnosť informácií. Dôležité ale je vedieť, kde má človek korene. Keď sa raz Jozefa Bednáríka opýtali či sa cíti viac Slovákom alebo viac Európanom odpovedal, že je Európanom zo Zelenča. Toto prirovnanie sa mi vidí výstižné.

Činnosť Obecného zastupiteľstva

v Malom Záluží za 2. polrok 2005.

Obecné zastupiteľstvo (OZ) v druhom polroku 2005 malo trikrát zasadnutie a jednu schôdzu spojenú s posedením s dôchodcami a úspešnou výstavou ovocia a zeleniny. Na tomto podujatí sa zúčastnilo 43 občanov.

Pri udržiavaní verejných priestranstiev, cintorínov nám pomohla aktívna činnosť nezamestnaných , s ktorými Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Nitre uzatvoril od 1. mája do 31. decembra 2005 pracovnú zmluvu.

Ženy hrabali, sušili seno a následne ho spaľovali. Bola určená pravidelná služba na udržiavanie čistoty autobusovej zastávky. K ich ďalším prácam patrilo umývanie okien, parkiet, stolov v sále KD, čistenie pamätnej izby po maľovke a premiestňovanie predmetov, úprava okolia a farbenie ohrady pri pomníku padlých.

Hlavnou úlohou mužov počas celého roka bolo ručné kosenie verejných priestranstiev a cintorínov. Na dolnom cintoríne sa postupne vymenilo staré pletivo za nové, plastové, v smere od potoka a zadnej časti v celkovej dĺžke 170 m.

V jesennom období muži pracovali na odvodňovacom kanále od panelovej cesty po dom č. 153. Najskôr sa kanál musel vyčistiť od nánosov, kameňov a v určitých miestach rozšíriť pre uloženie kanalizačného potrubia – dvoch rúr s priemerom 60 cm v celkovej dĺžke 45 m. Zašalovali a zabetónovali sa dve šachty a vstupný priestor k rúram. Veríme, že sa nám podarí ukončiť tento kanál podľa predstáv.

Touto cestou sa chcem poďakovať všetkým, ktorí sa podieľali na obtiažnych prácach zrealizovaného kanála.

Emil Fuska, starosta

Úlohy samosprávy

Na plnenie úloh samosprávy obce vydáva obec všeobecné záväzné nariadenia. Nesmú odporovať Ústave, zákonom SR a majú byť prístupné občanom. Obec dostáva od štátu na plnenie úloh finančné prostriedky. Samozrejme, obec si financuje svoje potreby aj z vlastných príjmov (príjmy z majetku obce, výnosy z daní a poplatkov, výnosy z pokút a iné príjmy). Na plnenie úloh obce slúži majetok obce, ktorý sa musí zveľaďovať a ochraňovať. Majetkom obce je dom smútku, zvonica, budova obecného úradu, budova obchodu a ďalšie verejné priestranstvá. Naša obec patrí do organizácie, ktorá sa nazýva Združenie miest a obcí Slovenska. Sídli v Bratislave. Členom sa môže stať mesto alebo obec, v ktorej boli zvolené samosprávne orgány. Táto organizácia je mimovládna a podieľa sa na riešení problémov miest a obcí. Bola založená 21. marca 1990 v Žiline. Nemôžeme nespomenúť aj samosprávne kraje (označované aj ako vyššie územné celky – VÚC). V SR je 8 vyšších územných celkov. Aj VÚC má svoje vlastné symboly, sú to erb, vlajka a pečať. VÚC združuje obyvateľov, ktorí majú trvalý pobyt v obci na jeho území. Stará sa o rozvoj svojho územia a o potreby svojich obyvateľov. Orgánmi samosprávneho kraja sú zastupiteľstvo a predseda. Zastupiteľstvo je zbor zložený z poslancov zvolený v priamych voľbách. Plní podobné úlohy ako obecné zastupiteľstvo. Tak isto volíme v priamych voľbách aj predsedu. Zastupuje VÚC navonok vo vzťahu k štátnym orgánom, fyzickým a právnickým osobám. Mali by sme si uvedomiť, čo je pre nás občanov dôležitejšie: voliť poslancov do VÚC alebo poslancov do parlamentu a vlády. Ja si osobne myslím, že poslancov do VÚC, pretože sídlia bližšie v našej obci a skôr môžu poznať problémy našej obce lepšie ako poslanci vo vláde. Dúfam, že sa voľby do VÚC stanú pre nás významnejším ako to bolo doteraz. Ide o budúcnosť našej obce.

Zuzana Plesníková

Stretnutie

V našom osobnom živote prežívame rôzne stretnutia. Sú medzi nimi tie naše chvíľkové. Napríklad idúc do predajne, aby sme si urobili potrebný nákup do domácnosti. Stretneme sa, pozdravíme, prehodíme zopár slov o tom „Čo nového ...“. Iní sa stretnú v práci, kde je to podobné. Pozdrav, prianie príjemného a dobrého dňa a ešte zopár našich ľudských slov. Tých stretnutí je veľa. Rôzneho charakteru pri rôznych príležitostiach a na rôznych úrovniach. Ja však z tejto plejády chcem spomenúť jedno, ktoré sa týkalo v istom zmysle aj našej obce Malé Zálužie. Bolo to stretnutie pracovníkov na poli prác v Evanjelickej cirkvi a.v. na Slovensku, konkrétne tých z Dunajsko-nitrianskeho seniorátu, kam patria aj naši cirkevníci evanjelického vyznania. I keď v ten deň – v sobotu 12. novembra 2005 bolo nehostinné počasie, v druhej polovici programu stretnutia, ktoré sa konalo u nás v M. Záluží, bolo zhromaždeným príjemne. Postarala sa o to vykúrená miestnosť kultúrneho domu, i dobrá atmosféra, ktorú vytvárali všetci zhromaždení v počte asi 160 bratov a sestier z prostredia domácich i hostí. Mali sa o čom porozprávať, mali si čo povedať. Všetci si vypočuli „ľudovo“, prednesenú prednášku s názvom „Presbyter, jako pomocník v práci farára.“ Predniesol ju Prof. Dr. Igor Kišš z Evanjelickej bohosloveckej fakulty UK v Bratislave. Následná diskusia, otázky, odpovede hovorili o tom, že toto stretnutie bolo prínosom pre všetkých zúčastnených. Pohostenie v podobe dobrého guláša, dobrých zákuskov i ďalšieho občerstvenia umocnilo význam takéhoto spoločného, naozaj bratsko-sesterského stretnutia.

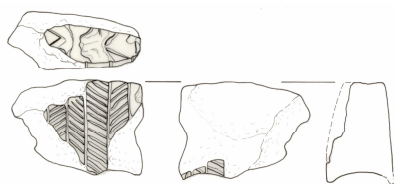
Komu patrí za to všetko vďaka? Všetkým. Prednášateľovi, ktorý skoro v Bratislave vstával a potom cestoval. Tomu, ktorý ho priviezol k nám. Tým, ktorí vyzdobili chrám Boží v Nových Sadoch. Tým, ktorí sa zaslúžili vo všetkých prácach pohostenia v Nových Sadoch aj v M. Záluží. Tým, ktorí svojím spevom pozdravili hostí i domácich. Tým, ktorí pozdravili prítomných svojím slovom z vedenia cirkevného zboru. Všetkým tým, ktorí sa nájdú medzi ochotnými zabezpečiť toto stretnutie po každej stránke. Neposledné poďakovanie však patrí z našej strany predovšetkým Pánu Bohu, že On všetko riadil podľa vlastnej vôle. Ochraňoval na cestách našich hostí sem i domov. On spôsobil, aby ochotné ruky i srdcia vykonali všetko tak, že dnes v spokojnosti môžeme spomínať na toto milé stretnutie.

Mgr. Dušan Hano

Kultový predmet z neskorej doby kamennej z Malého Zálužia

Malé Zálužie je archeologicky veľmi dôležitá lokalita v povodí potoka Radošinka, v katastri obce sa nachádzajú lokality z mladšej doby kamennej, neskoršej doby kamennej a zo stredoveku (11. – 12. storočie). Obec sa prvýkrát spomína v roku 1390 ako Kyseylak, patrí k hradu Topolčany. Najznámejšími zemepánskymi rodinami boli Ghyczyovci a Prónayovci.

Po ukončení prednášky o Pamiatkovom zákone 49/2002 na Obecnom úrade v Malom Záluží ma oslovil pán Kubík, ktorý sa ponúkol, že mi ukáže niekoľko fragmentov keramiky, ktoré našiel v dedine. Tieto stopy minulosti obsahovali čriepky z doby kamennej, doby bronzovej a črepy starých Slovanov. Na prvý pohľad ma upútal malý kúsok hlíny veľkosti ľudskej päste, vyzeral ako kus mazanice (fragment steny domu, hlinou

Kultový predmet z Malého Zálužia

omazané
prútie
a drevo).

Neskôr sme
tieto nálezy
očistili a začali

sme ich vyhodnocovať. Fragment mazanice sa ukázal ako najzaujímavejší nález. Postupne sme objavili výzdobu na všetkých neporušených stranách tohto predmetu. Výzdobu tvoria nechtové vrypy v radoch vyplňajúce celú pravdepodobne lichobežníkovú plochu. Ide o predmet kultu – buď o idol alebo o fragment hlineného vozíka. K datovaniu predmetu na základe nájdenej keramiky sme pristúpili až po jej očistení. Ide väčšinou o keramiky boľerázskej skupiny, táto skupina sa objavuje v neskoršej dobe kamennej (3300-2200/1900 p. n. l.).

Koniec mladšej doby kamennej je v strednej Európe spojený s rozsiahlou imigráciou nových kmeňov a skupín. Na území Malého Zálužia sa nachádza niekoľko sídlisk z mladšej doby kamennej (neolit). V mieste dnes stojaceho Obecného úradu až po železničné priecestie sa nachádza sídlisko kultúry s lineárnou keramikou. Na tomto sídlisku boli objavené aj fragmenty bukovohorskej keramiky, ktorá je typická pre východné Slovensko, svedčí to o kontaktoch medzi západným a východným Slovenskom. Ľudia v mladšej dobe kamennej používali rôzne drevené, kostené a kamenné nástroje. Niektoré suroviny na výrobu boli dovážané aj zo vzdialenejších oblastí ako napríklad sopečné sklo (obsidián) bol dovážaný z východného Slovenska z pohoria Vihorlat. Na začiatku neskoršej doby kamennej (eneolit) došlo k dôležitému pokroku v hospodárskej a spoločenskej oblasti. V poľnohospodárskej sa zavádzala nová technika obrábania pôdy pomocou dreveného radla, ťahaného dobytkom. Týmto vznikol poľnohospodárom prvýkrát nadprodukt, ktorý spôsobil vážne spoločenské dôsledky. Matrilineárny systém bol nadradený patriarchálnym a vznikli podmienky na väčšiu majetkovú diferenciaciu. V symbolike (zoomorfne nádoby, idoly, plastiky) sa častejšie odráža zvýšená úloha chovu dobytku, typická pre celý eneolit. Vyššia produktivita práce, ktorú dosiahli niektoré eneolitické skupiny, umožnila ďalší rozvoj výroby a obchodu. Modely vozíkov ako dopravných prostriedkov pri transporte tovaru, ukazujú zvýšený význam obchodu v tomto období.

Na území katastra obce Malé Zálužie sa našli pamiatky z obdobia rozvoja bádenskej kultúry na polohách v blízkosti potoka Radošinka. Sídliská bádenskej kultúry sa rozkladajú na nížinách, v miernych pahorkatinách, ale aj v hornatom teréne. Rozlišujeme nížinné a výšinné sídliská. Výsledky výskumov ostrožných sídlisk dokazujú, že boli opevnené. Považujú sa za obchodné, správne, prípadne iné centrá, s obranou funkciou. Pri sídliskách na rovine sa opevnenia zatiaľ neobjavili. Hustota osídlenia je obrovská. V súčasnosti sa nachádzajú aj 2 – 3 sídliská v katastri jednej obce. Najstarší horizont bádenskej kultúry tvorí už nami spomínaná boľerázska skupina, s ktorou je spojený aj náš fragment kultového predmetu. Boľerázska skupina je rozšírená na celom juhozápadnom Slovensku od Záhoria až po Ipel.

Po rozpade bádenskej kultúry dochádza znovu k rozštiepeniu vývoja v Karpatskej kotline. Vzniká niekoľko malých archeologických kultúr a skupín, ktoré prevedú ľudí do doby bronzovej. Nález hlineného kultového predmetu v obci Malé Zálužie osvetlí nielen históriu obce v praveku, ale aj duchovný život ľudí, ktorých stopy archeológia iba skladá. Kto boli nositelia tejto kultúry,

akým bohom sa klaňali a aký bol ich bežný život? Tieto otázky objasní iba postupné zbieranie čriepkov histórie. Bohužiaľ doposiaľ je táto kultúrna skupina zahalená rúškom tajomstva. Sídliiskových nálezov je dostatok, ťažšie je to s duchovným a posmrtným životom. Nález z Malého Zálužia bude tvoriť malú časť mozaiky s názvom duchovný život bolerázskej skupiny.

Mário Bielich

Prameň Lužbetka v priestore a čase.

Prameň, vyvierajúci v malom lesíku pár desiatok metrov východne od štátnej cesty Nitra - Radošina, sa nachádza v katastri obce Kapince. Prvý krát som o ňom počul ešte ako malý chlapec od starej mamy. Tá mi rozprávala, že vodu v tomto prameni darovala Panna Mária pre malé detičky. Niekedy na prelome 40-tych a 50-tych rokov minulého storočia sa tam po liečivú vodu pre jedného zo synov vybral aj môj starý otec. Nebolo to vôbec jednoduché, na bicykli musel prejsť k prameňu približne 10 km ešte za tmy a vodu z neho nabrat' pred východom slnka, aby mala požadovaný liečivý účinok. Táto a ďalšie spomienky sa mi vynorili v pamäti, keď som sa spolu s kolegom, Dr. R. Daňom z Krajského pamiatkového úradu v Nitre, vo februári ocitol niekoľko sto metrov od Lužbetky na obhliadke bohužiaľ už zničeného starého židovského cintorína nad obcou Malé Zálužie.

Rozhodli sme sa, že sa na Lužbetku pozrieme z pohľadu etnografie a archeológie. Podobné príbehy, ako mi kedysi rozprávala stará mama, som si teraz po rokoch vypočul od niekoľkých pamätníkov z obcí Kapince a Malé Zálužie. Po liečivú vodu sem chodili ľudia zo širšieho okolia - napríklad aj od Hlohovca a Trnavy. Liečivé pramene, kde prišlo k zjaveniam Panny Márie (cirkevne uznaným aj neuznaným) sa stali častokrát pútnickým miestom (napríklad Marianka pri Bratislave). Toto podľa všetkého nebol prípad Lužbetky, hoci ešte v druhej polovici minulého storočia sa priamo pri prameni nachádzala dnes už stratená socha Panny Márie a stromy a kríky okolo neho boli ako prejav vďaka posiate detskými košielkami. Odkedy je toto miesto spájané s Pannou Máriou, by snáď mohol osvetliť archívny výskum písomných prameňov. Doteraz najstarším historickým údajom je vročenie 1793 na podstavci pod pieskovcovou sochou Piety (Matka Božia v náručí s Kristom zveseným z kríža), ktorá stojí na bývalých krížnych cestách (krížovka k obci Kapince) vo vzdialenosti približne 400 m od prameňa. Samotný názov Lužbetka však naznačuje, že v ešte dávnejšej minulosti bol snáď prameň spájaný so sv. Alžbetou. Mohlo by ísť o sv. Alžbetu Durýnsku, dcéru uhorského kráľa Ondreja II., ktorá posledné roky svojho života zasvätila pomoci chorým. Uctievanie tejto svätice sa do našich krajín rozšírilo na sklonku stredoveku. Avšak vo väčšine prípadov majú podobné miesta oveľa dlhšiu históriu, siahajúcu hlboko do predkresťanských čias. Kresťanstvo, častokrát staršie tradície v transformovanej podobe prijalo za svoje. Okrem úcty k Panne Márii, príbehy a rozprávania viažuce sa k Lužbetke, obsahujú z pohľadu etnografie aj prvky ľudovej religiozity a liečebnej mágie, ktoré by sme mohli, trochu nadsadene, označiť za ozveny dávnych čias. Charakter legendy, zdôrazňujúci výnimočnosť miesta, má príbeh o zemepánovi Káčerovi. Ten sa v snahe získať väčšiu rozlohu polí rozhodol, že dá prameň zasypať. Keď tam však poslal kónský záprah s pluhom, aby toto miesto pooral, kone sa aj so záprahom prepadli pod zem. To ho prinútilo, aby prameňu prinavrátil pôvodnú funkciu. Sledovať dejiny tohto miesta ďalej do minulosti nám aspoň v obmedzenej miere pomôžu poodhaliť archeologické pramene. V tomto roku sme niekoľkokrát vykonali terénnu prospekciu okolia Lužbetky v okruhu približne 500 metrov. Výhodná konfigurácia terénu a blízkosť vodných zdrojov (Radošinka, Lužbetka) poskytovali optimálne podmienky na osídlenie. Črepy z keramických nádob, kusy mazanice a zvieracie kosti sú dokladom o pobyte človeka na tomto území vo viacerých epochách. Najstaršie, datované do obdobia neskorej doby kamennej, patria nositeľom lengyelskej kultúry. Ďalšie stopy osídlenia pochádzajú z mladšej doby bronzovej, mladšej doby železnej a stredoveku. Odpovedať na otázky, aký bol vzťah týchto ľudí priamo k prameňu a aké boli ich náboženské predstavy, dnes žiaľ nevieme. Domnievam sa však, že o ich existencii netreba pochybovať. Blízkosť vodných zdrojov a dostatok vody bol v tých dobách nevyhnutnou podmienkou života. Z tohto dôvodu boli studničky a pramene častokrát predmetom náboženského uctievania. O tom, že toto všetko nie je iba minulosť zapadaná prachom, a „genius loci“ tu, síce v obmedzenej miere, prežíva aj naďalej, svedčí sporadický výskyt súčastí detského oblečenia pri prameni. A je nielen na obyvateľoch obcí Kapince a Malé Zálužie, či sa výnimočnosť tohto miesta zachová aj pre ďalšie generácie.

Mgr. Peter Bisták, KPÚ Nitra

Interview s Albertom Schweitzerom

FIKTÍVNE INTERVIEW

Albert Schweitzer (1875–1965), nemecko-francúzky filozof, vyštudoval teológiu, stal sa kaplánom a protestanským profesorom v tomto odbore. Po čase sa začal venovať medicíne a po celý zvyšok svojho života pôsobil ako doktor a misionár v osade Lambaréné (Gabun v rovníkovej Afrike).Keby som mala možnosť stretnúť sa a uskutočniť rozhovor s Albertom Schweitzerom, určite by som ju využila, pretože kniha Prídem Vám pomôcť, pán doktor sa mi hlboko vryla do srdca. Z toho dôvodu je tento človek jednou z hlavných osobností, ktoré obdivujem a jeho celoživotná práca je aj vzorom pre môj život.

Martina Proksová : Prečo ste sa rozhodli študovať teológiu?

Albert Schweitzer : Hlavným dôvodom bola láska k Bohu. Snažil som sa o to, aby som ho mohol lepšie spoznať a rozprávať o ňom iným.

M.P.: Okrem štúdia ste sa venovali aktívne aj hudbe. Prečo Vás zaujal práve najväčší svetový organista Ján Sebastian Bach?

A.S.: Keďže sám som sa venoval takémuto druhu hudby, veľmi ma zaujalo organové prevedenie práve tohto umelca.

M.P.: Neskôr ste začali uverejňovať rôzne štúdie o Bachovej tvorbe a iné literárne diela. Čo Vás viedlo k tomu, aby ste tieto práce písali v nemeckom a francúzskom jazyku?

A.S.: Aj napriek tomu, že som mal nemecké štátne občianstvo, s rodičmi sme doma rozprávali po francúzsky a z toho dôvodu som využíval tieto dva jazyky. Okrem toho sme žili v Alsasku, kde sa obe reči bežne používali.

M.P.: Po úspešnom štúdiu ste sa stali kaplánom a teologickým profesorom na univerzite. Aký ste mali vzťah ku svojim študentom?

A.S.: Náš vzťah bol veľmi dobrý, pretože študenti ma obľubovali a ja som sa snažil byť k nim tolerantný. Zároveň nás spájala spoločná láska k Bohu.

M.P.: Boli ste obľúbeným kazateľom a profesorom teológie. Dalo by sa povedať, že o budúcnosť ste mali postarané. Čo Vás viedlo k tomu, aby ste začali študovať medicínu?

A.S.: Chcel som sa stať lekárom a pôsobiť ako misionár. Túžil som po tom, aby som nielen rozprával o Bohu iným, ale zároveň svojimi skutkami ukázal, akú obrovskú milosť nám preukazuje.

M.P.: Stali ste sa misionárom. Dnes vieme, že ste patrili medzi tých najhorlivejších a najväčších, ktorí pôsobili v týchto kruhoch. Nebola táto práca spočiatku náročná?

A.S.: Keď som sa po prvýkrát dostal do Afriky, mal som strach z toho, ako ma prijmú domorodí obyvatelia, ale vedel som, že Boh bude stáť vždy pri mne a aj v týchto najťažších chvíľach mi pomôže.

M.P.: Mohli by ste nám priblížiť ako vyzerala Vaša každodenná práca na horúcom africkom kontinente?

A.S.: V prvých dňoch som spolu s úzkym okruhom misionárom, začal budovať nemocnicu v osade Lambaréné. Neskôr k nám každý deň prichádzali chorí ľudia z osád vzdialených aj niekoľko kilometrov.

M.P.: Mnohé univerzity Vám za Vašu celoživotnú prácu udelili viacero doktorátov. Ktorý si ceníte najviac?

A.S.: Najväčšmi sa teším z toho, že mi dal Boh silu na to, aby som mohol pomáhať iným.

Biografické dáta Alberta Schweitzera. Narodil sa 14. januára 1875 v Kayserbergu v Hornom Alsasku. V r. 1880-1884 študoval na obecnej škole v Gunsbachu, v r. 1885 absolvoval štúdium na reálke v Munsteri a v r. 1885-1893 na gymnáziu v Mulhausene. V r. 1893 zmaturoval a neskôr študoval teológiu a filozofiu v Štrasburgu. Štúdiá na Sorbonne v Paríži a u CH. M. Windora absolvoval v r. 1898. V r. 1899 navštívil Berlín, počas tohto obdobia študuje u Harnacka, získal doktorát filozofie a stal sa vikárom v chráme Sv. Mikuláša v Štrasburgu. Schweitzer získal licenciát teológie v r.1900 a o dva roky neskôr sa stal docentom štrasburskej univerzity. Počas tohto obdobia prejavil aj prvé záujmy o práce misionárov v Afrike.V r. 1905 začal študovať medicínu na univerzite v Štrasburgu, v r. 1912 študoval tropické lekárstvo a v tom istom roku sa zosobáčil s H. Bresslauovou. Keďže neskôr získal doktorát lekárstva, v r.1913 odišiel do Afriky, usadil sa v Lambaréné a organizoval tu stavbu nemocnice. Počas tohto obdobia vyšla kniha „Filozofia úcty k životu“ V r.1920 koncertoval a prednášal vo Švédsku a bol mu udelený titul čestného doktora univerzity v Zurichu.V r. 1921 v vydal knihu „Ľudia v pralese“. V r. 1923 absolvoval prvú cestu do Československa a vyšli jeho knihy„Úpadok a znovuzrodenie kultúry, Kultúra a etika“. V r. 1924- 1927 opäť žil v Afrike.Po návrate do Európy v r.1928 navštívil Československo, stal sa čestným doktorom Pražskej nemeckej univerzity a bola mu udelená Goetheho cena mesta Frankfurt. V r. 1929-1932 absolvoval tretí, v r.1933-1934 štvrtý a v r 1935 piaty pobyt v Lambaréné. V r. 1945 oslávil sedemdesiate narodeniny a získal pocty z celého sveta. V r. 1950 začal so stavbou dedinky pre malomocných. O rok neskôr navštívil Gunsbach a bola mu odovzdaná mierová cena knižného obchodu. V r.

1952 udelil švédsky kráľ Schweitzerovi medailu Princa Karola, stal sa čestným občanom Munsteru a členom parížskej Académie des Sciences Morales et Politiques. V r. 1953 sa opäť vrátil do Lambaréné a získal Nobelovu cenu mieru. V r. 1954 absolvoval cestu po Európe, vyzval vedcov a národy do boja proti vodíkovej bombe a v Osle si prebral Nobelovu cenu. V r.1965 oslávil deväťdesiate narodeniny, avšak v noci zo 4. na 5. septembra toho istého roku Albert Schweizer zomrel.

Martina Proksová

Knižnica. Niekoľko slov o knižnici. Je otvorená každú nedeľu od 15.00 do 16.00. Obecné zastupiteľstvo vyčlenilo na nákup kníh peniaze, ktoré sa snažím čo najlepšie využiť. Pri výbere kníh uprednostňujem literatúru potrebnú pre školskú mládež, ale aj romány a zdravotnú literatúru. Chcem sa poďakovať jednak obecnému zastupiteľstvu za peniaze. Tiež tým, ktorí knihy darovali a všetkým, ktorí pomáhali či už pri práci alebo príprave rozhlasových relácií a nástieniek.

DNO ZOSTÁVA DNOM, AJ KEĎ ...

S. J. Lec

B																			
C																			
D																			
E																			
F																			
G																			
H																			
I																			

VODOROVNE:

A. Kopaním skyprí – Oberkommando des Heeres – epická tvorba. **B.** Nahá – doktor (skr.) – lyže (zried) – české citoslovce drnčivého zvuku - budova. **C.** Bezzákluzový kanon – orgány zraku – existujem – amencia, po česky. **D.** Amerícium – zničiť, zrúcať – obraz nahej ženy. **E.** **TAJNÍČKA.** **F.** Pero na ozdobné písmo – odstraňovala chyby – 6 v Ríme. **G.** Nadprirodzený jav – Chaplinov film – obyvatelia Írska – sídlo v Čade. **H.** International mineralogical Association – Odinov syn – Allied Control Authority – 51 v Ríme – previnenie. **I.** Časť zložených slov s významom štyri – ŠPZ Nitry – poskytnesť výchovu.

ZVISLE:

01. Píkohenry (zn.) – cudzie mužské meno. **02.** Rozhádzeme. **03.** Chromitá useň – základná organizácia – odborový zväz – astát. **04.** Aká (hovor.) – člen odborovej organizácie. **05.** čerpaním odobrala. **06.** Patriaci primárke. **07.** Enviromental Survey Satellite – mužské meno. **08.** Orgán zraku samice leva. **09.** Japonský odev – veľké množstvo ľudí. **10.** Ihravé rozprávkové bytosti v podobe krásnych žien. **11.** Ostrogótsky kráľ. **12.** Presekli – predložka. **13.** Jednotka dedičnosti – tu máš – hektár – zázrak, čudo. **14.** Majúca kockovanú vzorku. **15.** nesúmernosť, nesymetrickosť.

Pomôcky: AMETRIA, BAJAZIT, ERMANARICH.

Správne riešenie z minuloročného decembrového čísla znie: **VESELÉ VIANOCE.**

Ondrej Proksa

Vážení občania, želáme Vám krásne a pokojné vianočné sviatky, v Novom roku hlavne veľa zdravia, šťastia, osobných aj pracovných úspechov.

Redakcia: Emil Fuska, Viera Predanocyová, Zuzana Plesníková, Martina Proksová;
Grafická úprava : Mgr. Peter Sedliak, Mgr. Mário Bielich